

AZ UNIÓ KÜLÜGYI ÉS
BIZTONSÁGPOLITIKAI
FŐKÉPVISELŐJE

Brüsszel, 2016.11.10.
JOIN(2016) 49 final

**KÖZÖS KÖZLEMÉNY AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ
EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK**

Nemzetközi óceánpolitikai irányítás: az óceánjaink jövőjét biztosító menetrend

{SWD(2016) 352 final}

1. AZ ÓCEÁNOK MINT GLOBÁLIS KIHÍVÁS ÉS PRIORITÁS

Az óceánok az Európai Unió és világszerte számos nemzet számára kulcsfontosságúak a jövő szempontjából. Óriási lehetőség rejlik bennük a növekedés, a munkahelyteremtés és az innováció fellendítésére. A globális óceángazdaság hozamát 1,3 trillió EUR-ra becsülik, és ez 2030-ra akár több mint kétszeresére nőhet¹.

Az óceánok kulcsfontosságú szerepet játszanak az éghajlati rendszer szabályozásában. Az általunk használt oxigén felét az óceánok termelik, emellett a világ hőtöbbletének legnagyobb részét és a szén-dioxid-kibocsátás mintegy 25 %-át is az óceánok nyelik el². Számos sziget- (a fejlődő kis szigetállamokat is ideértve) és parti ország függ a tengeri erőforrásoktól, és ki van téve az emberi tevékenységek megőrzésre és fenntartható hasznosításra gyakorolt lehetséges hatásainak. Döntő fontosságú, hogyan bánunk az óceánokkal. A legsürgetőbb globális kihívások közül néhány – köztük az éghajlatváltozás, a szegénység, a biztonság, a 2050-re várhatóan kilenc milliárdos népesség tápláló és elegendő élelmiszerral való ellátása – csak úgy kezelhető eredményesen, ha az óceánok biztonságosak, védettek, tiszták, és fenntarthatóan gazdálkodunk velük.

Óceánjainkat a túlhalászás, az éghajlatváltozás, a savasodás, a szennyezés és a biodiverzitás csökkenése fenyegeti. A tengeri és a parti gazdaságok világszerte fejlődnek, de sikerük a fenntarthatóság javításától függ. A tengeri útvonalakhoz való hozzáférést olykor a jogellenes magatartás, a fokozódó kalóztevékenység, a fegyveres rablások és más tengeri bűncselekmények is rontják. Azok a kísérletek, amelyek arra irányulnak, hogy területi és tengeri igényeket az ENSZ Tengerjogi Egyezménye által létrehozott keretrendszeren kívül – megfélemlítéssel, kényszerrel vagy erőszakkal – érvényesítsenek, nemcsak a regionális stabilitást, hanem a globális gazdaságot is érinthetik. A tengerhasznosítás területét érintő jogellenes tevékenységek ismerete döntő fontosságú tényező a fenntartható, szabályokon alapuló irányítás szempontjából.

A pontos és gyors tájékoztatás a tengeri erőforrások és ökoszisztémák állapotáról továbbra is kihívást jelent. A tengeri tevékenységek fenntartható fejlesztéséhez szükséges technológiai fejlődés a fokozottabb kutatási tevékenységtől függ.

Mindezeket a kihívásokat globális szinten is felismerték. A Rio+20 konferencián állam- és kormányfők vállalták az óceánok és tengeri ökoszisztémák védelmét és helyreállítását, valamint az óceánban található erőforrásokkal való fenntartható, a nemzetközi jog szabályainak megfelelő gazdálkodást, a fenntartható fejlődés mindhárom dimenziójának teljesítését. Az Unió elkötelezett ezen integrált megközelítés iránt.

Az óceánok megőrzése és fenntartható hasznosítása az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjében szereplő 17 fenntartható fejlesztési cél (SDG 14) egyike, valamint igen szorosan illeszkedik a politikai menetrendbe. Az óceánok megőrzését és fenntartható hasznosítását most először kezelik a világ többi sürgető fenntarthatósági kihívásával együtt, egyetlen átfogó globális szakpolitikai menetrend keretében, és most először fejezik ki számos fenntartható fejlesztési célban és célértékben³. A globális közösségnek most tettekre kell váltania ezeket a vállalásokat. Az

¹ *The ocean economy in 2030*, OECD Publishing, Párizs (2016).

² *Climate change 2014 – Impacts, adaptation and vulnerability*, IPCC Fifth Assessment Report WGII, 6. fejezet.

³ Az óceánok és a partok az SDG14-en (óceánok) kívül számos fenntartható fejlesztési célhoz kapcsolódnak, köztük a szegénység felszámolásához (1. fenntartható fejlesztési cél), az élelmezésbiztonsághoz és a fenntartható mezőgazdasághoz (2. fenntartható fejlesztési cél), az egészséges élethez (3. fenntartható fejlesztési cél), a tiszta vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez (6.

Unió teljes mértékben elkötelezett e cél és annak megvalósítása iránt. Az e közös közleményben meghatározott cselekvések a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendre adandó uniós válasz szerves részét képezik. Ez egyúttal a kül- és biztonságpolitikára vonatkozó globális stratégia⁴ prioritása is.

1.1. JOBB ÓCEÁNPOLITIKAI IRÁNYÍTÁSRA VAN SZÜKSÉG

Az ENSZ Tengerjogi Egyezménye az óceánok és erőforrásaik hasznosítását szabályozza. Az Egyezmény mögött a tengeren zajló ágazati tevékenységek további szabályozásáért felelős regionális és nemzetközi intézmények és fórumok keretrendszer áll⁵. Ez a keretrendszer szabályok és elvek széles skáláját tartalmazza, mindazonáltal kissé heterogén és koordinálatlan. Globális egyetértés kezd kibontakozni azzal kapcsolatban, hogy az óceánok egyre nagyobb terhelésének kezelése érdekében a tengeri környezettel és a tengeren végzett emberi tevékenységeket – köztük az óceánokra hatással lévő szárazföldi tevékenységeket is – hatékonyabban kell irányítani.

A 2015-ben lezajlott bizottsági konzultáció⁶ megerősítette, hogy a jelenlegi keret nem biztosítja az óceánokkal való fenntartható gazdálkodást:

- A keret hiányos és továbbfejlesztésre szorul. Továbbra is jelentős joghézagok állnak fenn, különösen a nemzeti joghatóságon kívül eső területeken a tengeri biológiai sokféleség megőrzése és fenntartható hasznosítása tekintetében. A Nemzetközi Tengerfenék Hatóság (ISA) még nem fejezte be a tengerfenék-bányászati kódexét, amely a tengerfenék-bányászatra vonatkozó szükséges szabályokat és eljárásokat állapítja meg.
- A kölcsönösen elfogadott szabályok és rendelkezések végrehajtása sokszor nem hatékony, illetve érvényre juttatásuk gyakran nem egységes. Még messze vagyunk az olyan globális célkitűzések elérésétől, mint például a halászat terén a maximális fenntartható hozam elérése 2015-ig, vagy a parti és tengeri területek 10 %-ának megőrzése – különösen védett tengeri területek létrehozásával – 2020-ig⁷. A gyors ratifikálás hiánya fontos tengeri egyezmények – köztük a

---

fenntartható fejlesztési cél), a modern energiához (7. fenntartható fejlesztési cél), a növekedéshez és a foglalkoztatáshoz (8. fenntartható fejlesztési cél), az éghajlatváltozáshoz (13. fenntartható fejlesztési cél), az ökoszisztémákhoz és a biodiverzitáshoz (15. fenntartható fejlesztési cél) és a partnerségekhez (17. fenntartható fejlesztési cél).

⁴ *Közös jövőkép, közös fellépés, erősebb Európa: Globális stratégia az Európai Unió kül- és biztonságpolitikájára vonatkozóan (Shared Vision, Common Action: A Stronger Europe – A Global Strategy for the European Union's Foreign and Security Policy)* (2016. június 28.).

⁵ Ezek közé tartozik a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO) a tengeri fuvarozás területén, a Nemzetközi Tengerfenék Hatóság (ISA) a tengerfenék-bányászat terén, a FAO és a regionális halászati gazdálkodási szervezetek a halászat terén, az UNEP, a multilaterális környezetvédelmi megállapodások, a regionális tengeri egyezmények és más multilaterális környezetvédelmi megállapodások a tengeri környezet megóvása és fenntartható hasznosítása tárgyában, valamint az UNESCO-IOC (az UNESCO Kormányközi Oceanográfiai Bizottsága) a tudományos célú tengerkutató területén. Az ENSZ Tengerjogi Egyezménye döntéshozatali mechanizmust is előír az Egyezmény értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatos viták kötelező peren kívüli rendezésére: a Nemzetközi Tengerjogi Bíróság intézményét.

⁶ http://ec.europa.eu/dgs/maritimeaffairs_fisheries/consultations/ocean-governance/doc/ocean-governance-summary_en.pdf

⁷ Az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendje, 14.5. fenntartható fejlesztési cél és a 2011–2020-ig tartó időszakra vonatkozó stratégiai terv, a biológiai sokféleségre vonatkozó 11. aichi cél.

Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) a halászati ágazat munkafeltételeiről szóló egyezménye – hatálybalépését veszélyezteti.

- Az óceánokért felelős nemzetközi szervezetek között túl kevés a koordináció. Bár a tengeri tevékenységek egymással összefüggnek, szabályozásuk mégis többnyire ágazatonként történik. A különböző ágazatokhoz tartozó nemzetközi testületek közötti koordináció sokszor alkalmi vagy nem is létezik⁸. Azon szervezetek és mechanizmusok felhatalmazása, amelyek kulcsfontosságú szerepet játszhatnak az általános keret megerősítésében – ilyen például az ENSZ „UN Oceans” vagy a Kormányközi Oceanográfiai Bizottság (IOC) –, sokszor igen gyenge.
- A jogellenes és bűnözői tevékenységek jelentős hatással vannak a gazdasági szereplőkre, a tengeri környezetre és a tengeri ágazatban dolgozó személyekre. Az EU javította saját biztonsági keretét, és előmozdította a nemzetközi és regionális biztonsági együttműködést, de még többet kell tenni a tengeren elkövetett jogellenes cselekmények megszüntetése érdekében. Néhány óceánhoz kapcsolódó tevékenység esetében az emberhez méltó munka hiánya továbbra is aggodalomra ad okot. A jogellenes tevékenységet folytató hajókon a munkakörülmények messze elmaradnak a nemzetközi normáktól, sőt akár jogellenesek is, ami nemcsak az érintett dolgozókra van közvetlen hatással, hanem az ágazat azon képességére is, hogy fenntartható módon járjon el.
- Az EU külső és belső politikáit – köztük a balti-tengeri stratégiát, a fekete-tengeri szinergiát, az adriai- és jón-tengeri régióra vonatkozó uniós stratégiát, az Uniót a Mediterrán Térségért és az Északi Dimenziót – is jobban össze kell hangolni.
- Az érdekelt feleket (köztük a vállalkozásokat, a kutatókat és a civil szervezeteket) jobban be kell vonni a nemzetközi szabályozási keret kidolgozásába és végrehajtásába. Ennek eredményeként jobban be fogják tartani a szabályokat, és jobban szorgalmazni fogják a kiegészítő irányítási intézkedéseket, például az önkéntes vállalásokat és a bevált gyakorlatok megosztását. Az óceángazdálkodásnak alapos tudományos kutatáson és megbízható ismereteken kell alapulnia.

1.2. AZ EU SZEREPE

Koherens, ágazatokon átívelő, szabályokon alapuló nemzetközi megközelítésre van szükség annak biztosításához, hogy a tengerek biztonságosak, védettek, tiszták legyenek, és fenntarthatóan gazdálkodjanak velük. Egy ilyen megközelítés ahhoz is hozzájárul, hogy az uniós polgároknak eredmények legyenek felmutathatók olyan prioritásokkal kapcsolatban, mint a munkahelyteremtés, a növekedés, a versenyképesség, a fenntarthatóság, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia, valamint a béke és a biztonság. A tengereken a szabályok betartásával érvényesülő jó irányítás előmozdítása világszerte segíti az emberi jogok, a szabadság és a demokrácia fokozottabb érvényesülését, egyenlő versenyfeltételeket teremt a vállalkozások számára, valamint javítja a munkakörülményeket. Ez összhangban áll az EU mint meghatározó globális szereplő szerepével.

---

⁸ Pl. Biológiai Sokféleség Egyezmény/Nemzetközi Tengerészeti Szervezet, Élmezési és Mezőgazdasági Szervezet/regionális halászati gazdálkodási szervezetek/Egyezmény a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről/ Biológiai Sokféleség Egyezmény.

Az EU jó helyzetben van ahhoz, hogy az óceángazdálkodás fenntartható megközelítésének kialakítása terén szerzett tapasztalatai – nevezetesen környezetvédelmi politikája (különösen a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelve), integrált tengerpolitikája (különösen a tengeri területrendezési irányelve), a megreformált közös halászati politika, a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni fellépése, valamint tengeri szállítási politikája – alapján a nemzetközi óceánpolitikai irányítást is formálja.

Az EU emellett egy sor biztonsági eszközt is kidolgozott a külső és belső biztonsági dimenziók közötti kapcsolat kezelésére. Kül- és biztonságpolitikára vonatkozó globális stratégiája megerősíti, hogy egységesebb megközelítésre van szükség a politikák külső és belső vonatkozásai között, a külső politikákban, továbbá a tagállamok és az uniós intézmények között is. Szinergiákat kell kialakítani más politikákkal (például a kiberbiztonságra, a kibervédelemre és a körforgásos gazdaságra vonatkozó politikákkal) és stratégiákkal (például az EU tengerhajózási biztonsági stratégiájával (EUMSS)⁹ és a vonatkozó regionális stratégiákkal¹⁰). Ilyen módon az Uniónak az óceánpolitikai irányítás megszilárdításához nyújtott hozzájárulása elősegíti a globális tengergazdasági növekedés és biztonság megteremtésére vonatkozó cél elérését.

Az EU kidolgozta az Európai Unió tengerhajózási biztonsági stratégiáját, amely a tengerhajózás biztonságával és védelmével kapcsolatos kihívások – vonatkozó nemzetközi, uniós és nemzeti jogi eszközökkel történő – hatékony és átfogó jellegű kezelésével foglalkozik. Az ágazatközi együttműködés előmozdítása és a növekedési potenciál fokozása érdekében a stratégiát e közleménnyel összhangban kell alkalmazni. Az EU továbbra is tevékenyen hozzájárul a globális tengerhajózási biztonsághoz, építve a kalóztevékenység elleni küzdelemben az Indiai-óceán nyugati részén, a csempészet és az emberkereskedelem terén pedig a Földközi-tengeren, a Fekete-tengeren és a Balti-tengeren szerzett tapasztalataira, felderítve továbbá a lehetőségeket a Guineai-öbölben¹¹, a Dél-kínai-tengeren és a Malaka-szorosban.

Az EU világszerte bilaterális, regionális és multilaterális partnerekkel működik együtt az óceánpolitikai irányítással kapcsolatban, melynek fő jogi eszköze az ENSZ Tengerjogi Egyezménye. Az Unió a kulcsfontosságú nemzetközi szereplőkkel és partnerekkel stratégiai partnerséget és megállapodásokat kötött. Különböző feltörekvő hatalmak is a szövetségesei közé tartoznak. Számos megállapodásnak és egyezménynek részese. Az EU és tagállamai együttesen a világ legnagyobb adományozói.

Az óceánpolitikai irányítás javítása, valamint a nemzetközi és regionális fórumokkal való koordináció erősítése érdekében az EU-nak a meglévő megállapodásokra kellene építenie. Az EU – az európai szomszédságpolitika alapján is – tevékenyen törekszik a szomszédaival való együttműködés fejlesztésére a tengerpolitika és az óceángazdaság terén a keleti és a déli dimenzióban egyaránt. Emellett kulcsfontosságú hozzájárulást nyújt a tengeri szállítás területén a munkavállalás globális irányításához, valamint a kényszermunka és az emberkereskedelem elleni globális küzdelemhez.

Az EU és tagállamai fellépésének egységesebbnek kell lennie a külső és belső politikák tekintetében. Együttes súlyuk jelentősen növeli a pozitív változás esélyét. Az EU-nak

---

⁹ Az Európai Unió tengerhajózási biztonsági stratégiája (11205/14), amelyet az Általános Ügyek Tanácsa 2014. június 24-én fogadott el.

¹⁰ Az Európai Unió Guineai-öbölre vonatkozó stratégiája, amelyet a Külügyek Tanácsa 2014. március 17-én fogadott el; Az Afrika sarva térségre vonatkozó uniós stratégiai keret, amelyet a Külügyek Tanácsa 2011. november 14-én fogadott el.

¹¹ A Guineai-öbölben (Szenegáltól Angoláig) az EU stratégiát dolgozott ki 2014-ben, majd cselekvési tervet 2015-ben, amelyek „átfogó megközelítést” követve támogatják a yaoundéi folyamat afrikai vezetésű, nyugat- és közép-afrikai államfők által 2013 júniusában elhatározott kezdeményezését.

belső és külső politikáiban is következetes fellépést kell biztosítani – a fenntartható fejlődés érdekében a szakpolitikai koherencia növelése iránti elkötelezettségének megfelelően. Az EU-nak elő kell mozdítani a szinergiák kialakítását más uniós politikákkal, többek között a fejlesztéspolitikával és az EUMSS-hez fogható stratégiákkal.

Ezenkívül az EU kilenc legkülső régiót tart számon. Ezek a régiók – az Unió tengeri dimenziójához való hozzájárulásuknak, valamint atlanti- és indiai-óceáni elhelyezkedésüknek köszönhetően – fontos szereplők, amelyek tevékenyen hozzájárulhatnak az óceánpolitikai irányítás javításához.

A biztonságos, védett, tiszta és fenntartható módon kezelt óceánok érdekében a Bizottság és a főképviselő 14 intézkedésből álló csomagot javasol három kiemelt területen:

- a nemzetközi óceánpolitikai irányítási keret javítása;
- az óceánok és tengerek terhelésének csökkentése, és a fenntartható kék gazdaság feltételeinek megteremtése; és
- a nemzetközi óceánkutatás és adatgyűjtés erősítése.

2. A NEMZETKÖZI ÓCEÁNPOLITIKAI IRÁNYÍTÁSI KERET JAVÍTÁSA

Nemzetközi konszenzus áll fenn arra nézve, hogy az óceánpolitikai irányítási keretet meg kell erősíteni, ennek alapján a Bizottság és a főképviselő a következő intézkedéseket tervezi:

1. intézkedés: A nemzetközi óceánpolitikai irányítási keretben meglévő hézagok megszüntetése

A Bizottság és a főképviselő folytatja a kölcsönösen elfogadott, de még nem hatályos multilaterális jogi eszközök végrehajtásának előmozdítására irányuló munkát a tagállamokkal és a nemzetközi partnerekkel. A Bizottság és a főképviselő meggyorsítják az óceánpolitikai irányítással kapcsolatos kulcsfontosságú globális jogi aktusok, mint például az ENSZ Tengerjogi Egyezménye és annak meglévő végrehajtási megállapodásai aláírására, ratifikálására, átültetésére és hatékony végrehajtására irányuló erőfeszítéseiket.

A Bizottság továbbra is tevékenyen vesz részt az ENSZ Tengerjogi Egyezményének égisze alatt egy, a nemzeti joghatóságon kívül eső területeken a tengeri biológiai sokféleség megőrzésére és fenntartható hasznosítására vonatkozó, jogilag kötelező erejű okmány kidolgozásában. Más releváns nemzetközi fórumok – köztük a Biológiai Sokféleség Egyezmény és a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezmény – keretében továbbra is támogatja a tengeri biodiverzitás védelmére irányuló nemzetközi törekvéseket.

A Bizottság és a főképviselő a tagállamokkal és más felekkel, köztük nemzetközi partnerekkel, ágazati és civil szervezetekkel együtt feltárja, milyen önkéntes, nem jogalkotási és kiegészítő intézkedéseket lehet tenni az óceánpolitikai irányítás támogatása érdekében.

- *A Bizottság és a főképviselő a tagállamokkal és a nemzetközi partnerekkel együtt dolgozik azon, hogy biztosítsák kulcsfontosságú globális óceánpolitikai irányítási*

jogi aktusok – mint például a nemzeti joghatóságon kívül eső területeken az ENSZ Tengerjogi Egyezményének tervezett végrehajtási megállapodása, valamint a halászati ágazat munkafeltételeiről szóló ILO-egyezmény – elfogadását, ratifikálását és végrehajtását.

- *A Bizottság és a főképvisező minden releváns nemzetközi intézményben támogatják a tengeri biodiverzitás védelmére irányuló nemzetközi törekvéseket.*
- *Annak érdekében, hogy segítse a parti tagállamokat az ENSZ Tengerjogi Egyezménye szerinti kötelezettségük – a tengeri környezet megvédése és megőrzése – teljesítésében, a Bizottság 2018-ig iránymutatást készít a nemzeti joghatóság alá tartozó területeken lévő tengerfenéki természeti erőforrások feltárására és kiaknázására vonatkozóan.*
- *A Bizottság és a főképvisező a releváns regionális és nemzetközi szervezetekkel együttműködve folytatják a tengeri medencék fenntartható fejlődésével kapcsolatos regionális kezdeményezéseiket az Unión kívül, alkalmazzák továbbá mindazon stratégiákat – köztük az Afrika szarvára és a Guineai-öbölre vonatkozó stratégiát –, amelyek a tengeri és tengerészeti együttműködést elismerik a biztonság megőrzése és a fenntartható fejlődés biztosítása eszközeként.*

2. intézkedés: A regionális halászati gazdálkodás és együttműködés előmozdítása a kulcsfontosságú óceáni területeken a regionális irányítási hiányosságok pótlása céljából

A regionális halászati gazdálkodási szervezetek a kizárólagos gazdasági övezeteken túlnyúló és hosszú távon vándorló halállományok megőrzése és fenntartható hasznosítása szempontjából kulcsfontosságú nemzetközi szervezetek. Teljesítményük javítása és rendszeres felülvizsgálata (például tudományos vonatkozásban, az átláthatóság és a döntéshozatal szempontjából) az EU fellépésének középpontjában áll ezeken a fórumokon.

A Jeges-tenger – a föld egyik leginkább sérülékeny tengeri régiója – legnagyobb része nem tartozik az erőforrások védelmére vagy kezelésére irányuló nemzetközi rendszer hatálya alá. Az EU-nak a közelmúltban javaslatként napvilágot látott integrált északi-sarkvidéki politikájával¹² összhangban törekednie kellene arra, hogy nemzetközi együttműködés alapján biztosítsa a fenntartható fejlődést a régióban és a környező területeken. Konkrétan támogatja egy északi-sarkvidéki regionális halászati gazdálkodási szervezet/megállapodás létrejöttét, és védett tengeri területek létrehozásán keresztül előmozdítja a biodiverzitás védelmét.

A többi uniós regionális stratégiának (például a Guineai-öbölre és Afrika szarvára vonatkozó stratégiának) is közre kell működnie a halállományok védelme és a velük való gazdálkodás javításában, és keretet kell biztosítania a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat kezeléséhez.

- *A Bizottság nemzetközi partnerekkel együttműködve dolgozik azon, hogy regionális halászati gazdálkodási szervezeteket vagy megállapodásokat hozzon létre az eddig szabályozás alá nem vont fajokra és területekre vonatkozóan. Az EU különösen olyan multilaterális megállapodást támogat, amely egy regionális*

¹² Közös közlemény: Az Európai Unió Északi-sarkvidékre vonatkozó integrált politikája, JOIN(2016) 21 final.

halászati gazdálkodási szervezet/megállapodás létrejöttéig tiltja a szabályozatlan nyílt tengeri halászatot a Jeges-tengeren.

- *A Bizottság támogatja a Kelet-közép-atlanti Halászati Bizottság és a Nyugat-közép-atlanti Halászati Bizottság 2020-ig történő megújítását. Támogatja ezenfelül, hogy a regionális halászati testületek és kezdeményezések javítsák az országok közötti együttműködést az olyan kérdésekben, mint például a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat.*
- *A Bizottság előmozdítja a meglévő regionális halászati gazdálkodási testületek működésének fejlesztését – különösen azzal, hogy támogatja a rendszeres teljesítmény-felülvizsgálatokat.*

3. intézkedés: A nemzetközi szervezetek közötti koordináció és együttműködés javítása és óceáni partnerségek indítása az óceángazdálkodás érdekében

Az EU-nak hozzá kell járulnia az óceánok tekintetében felhatalmazással rendelkező nemzetközi szervezetek közötti koordináció és együttműködés javításához. Ez történhet egyetértési megállapodásokon és együttműködési szerződéseken keresztül, amelyek fokozzák az azonos vagy egymást kiegészítő célkitűzésekkel rendelkező testületek közötti koordinációt. A Bizottság mérlegeli a tonhalágazati regionális halászati gazdálkodási szervezetek tekintetében az ún. kobei folyamat felújítását, és a regionális halászati gazdálkodási szervezetekre való kiterjesztését. Az EU emellett erősíti a multilaterális együttműködési mechanizmusok – így például az ENSZ „UN Oceans” (különösen mandátumának 2017-ben történő felülvizsgálatával összefüggésben), a Kormányközi Oceanográfiai Bizottság, a Nemzetközi Tengerfenék Hatóság –, valamint az olyan kontinentális és regionális szervezetek szerepét, amelyek stratégiákat dolgoztak ki a tengerek védelmére és értékelésére.

A Bizottság kétoldalú párbeszédet folytat a tengerrel kapcsolatos kérdésekről és a halászatról a legfontosabb óceáni szereplőkkel, köztük Ausztráliával, Kanadával, Kínával, Japánnal, Új-Zélanddal és az Amerikai Egyesült Államokkal. A következő öt év során fokozatosan óceáni partnerségeket kíván kialakítani e párbeszédnek nyomán. Mindez erősíteni fogja az együttműködést az óceánpolitikai irányítás kulesterületein, így az óceánokkal kapcsolatos fenntartható fejlesztési célok végrehajtása, a kapacitásépítés, a megőrzés és a fenntartható „kék növekedés” előmozdítása, a tengerhasznosítási célú kutatás, a nemzetközi halászati gazdálkodás, az emberhez méltó munkakörülmények, a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelem és a tengerhajózási biztonság terén.

- *A Bizottság és a főképviseelő – többek között az új vagy meglévő kereteken keresztül – támogatják az óceánok tekintetében felhatalmazással rendelkező globális és regionális szervezetek közötti jobb együttműködést és koordinációt.*
- *A Bizottság támogatja a regionális halászati gazdálkodási szervezetek és a regionális tengeri egyezmények közötti jobb koordinációt, valamint a globális szervezetekkel való együttműködést¹³.*

¹³ Például a Nemzetközi Tengerfenék Hatóság; az Egyezmény a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről, az ENSZ Környezetvédelmi Programja, a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet, valamint a Kereskedelmi Világszervezet.

- *A Bizottság minden releváns nemzetközi intézményben támogatja a tengeri biodiverzitás védelmére irányuló globális törekvéseket, köztük a tengeri és parti biodiverzitásról szóló Biológiai Sokféleség Egyezmény részes feleinek 12. konferenciája¹⁴ által elfogadott kiemelt intézkedéseket, és az ökológiai vagy biológiai szempontból jelentős tengeri területek azonosításával kapcsolatos egyéb határozatokat.*
- *A Bizottság biztosítja a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezmény (CITES)¹⁵ részes feleinek 16. és 17. konferenciáján a tengeri fajok védelmében hozott határozatok hatékony végrehajtását.*
- *A Bizottság és a főképviselő – a megbízatásának közelgő felülvizsgálatával összefüggésben, továbbá koordináló szerepének erősítését célozva – támogatja az olyan multilaterális együttműködési mechanizmusokat, mint például az „UN-Oceans”.*
- *A Bizottság javasolja óceáni partnerségek létrehozását a legfontosabb óceáni szereplőkkel.*

4. intézkedés: Kapacitásépítés

A Bizottság és a főképviselő a külső politikai keretet – a fejlesztési együttműködést is beleértve – a jobb óceánpolitikai irányítás, a biodiverzitás megőrzése és helyreállítása, valamint a partnereivel, köztük nemzetközi szervezetekkel létrehozandó fenntartható kék gazdaságok előmozdítására és kapacitásépítésére használja fel.

A tengeri és parti fejlesztéseknek környezetvédelmi szempontból fenntarthatónak, társadalmi szempontból pedig inkluzívnak kell lenniük. Az ágazatok és befektetések közötti kölcsönhatásokat és kompromisszumokat egyértelműen meg kell határozni és ki kell fejezni.

Az Unió különféle kétoldalú együttműködési, partnerségi és kereskedelmi megállapodást – köztük fenntartható halászati partnerségi megállapodásokat – tart fenn, amelyek alapján erősítheti az együttműködést olyan tengerügyi kérdésekben, mint például a kék növekedés, a tenger- és partiövezet-gazdálkodás, a munkavállalói jogok és képesítések¹⁶, az éghajlatváltozásnak az óceánokra gyakorolt hatásai, valamint a nemzetközi kötelezettségvállalások végrehajtásának támogatása.

A kapacitásépítési lehetőségek erősítése a kiemelt területeken, mint például a Guineai-öbölben, az Atlanti-óceán déli részén, Dél-Kelet-Ázsiában és a fejlődő kis szigetállamokban, szintén e megközelítés részét képezi.

A Bizottság és a főképviselő erőforrásokat fog mozgósítani a fenntartható kék gazdaság megfelelőbb tervezésének támogatására, különösen az Unió a Mediterrán Térségért és a barcelonai egyezmény keretében. A Bizottság és a főképviselő az Unió a Mediterrán Térségért fórumán keresztül előmozdítja a regionális párbeszédet a kék gazdaságról, és támogatja az ennek keretében kölcsönösen elfogadott cselekvéseket, köztük a BlueMED

¹⁴ *CBD COP XII/23;*

<https://www.cbd.int/decision/cop/default.shtml?id=13386>

¹⁵ <https://cites.org/eng/res/index.php>

¹⁶ Többek között a Nemzetközi Tengerészeti Szervezetnek a tengerészek képzéséről, képesítéséről és az orszolgálat ellátásáról szóló nemzetközi egyezményén (1995) keresztül (STCW-F).

kezdeményezésen keresztül a fokozottabb együttműködést a tengerkutató és innováció tárgyában.

- *A Bizottság és a főképviselő a külső politikai keret – a fejlesztési együttműködési kerettel együtt – a jobb óceánpolitikai irányítás és a kulcsfontosságú partnerekkel létrehozandó fenntartható kék gazdaságok előmozdítására és kapacitásépítésére használja fel – különösen a Csendes-óceánon, az Indiai-óceánon és Nyugat-Afrikában.*
- *A meglévő uniós fejlesztési együttműködésre építve a Bizottság és a főképviselő megkezdte a tengerhajózási biztonság kapacitásépítését más országokkal és regionális szervezetekkel – különösen a Guineai-öbölben és az Indiai-óceánon.*
- *2017-ben a Bizottság és a főképviselő támogatja egy, a kék gazdaság fejlesztésére vonatkozó, tényadatokon alapuló, szilárd keret (Blue Economy Development Framework) kidolgozását.*
- *A Bizottság és a főképviselő feltárja, hogyan lehetne – a fenntartható fejlesztési célok végrehajtásán keresztül – javítani az óceánpolitikai irányítást. Ide tartozik például a kapacitásépítési lehetőségek erősítése a kiemelt területeken, például a Guineai-öbölben és Dél-Kelet-Ázsiában.*
- *A Bizottság technikai együttműködést fog kialakítani a Nemzetközi Tengerészeti Szervezettel (IMO) az IMO jogi eszközeinek végrehajtása és érvényesítése érdekében.*
- *A Bizottság az Unió a Mediterrán Térségért és más szervezetek, például a barcelonai egyezmény keretében erőforrásokat fog mozgósítani a Földközi-tenger térségében a fenntartható kék gazdaság fejlesztésével kapcsolatos kapacitásépítés támogatása érdekében.*

5. intézkedés: A tengerek és óceánok biztonságának és védelmének biztosítása

Az Európai Unió tengerhajózási biztonsági stratégiája meghatározza a biztonsági kihívásokat, közéjük sorolva a kalóztevékenységet, az emberkereskedelmet és az ember-, fegyver- és kábítószer-csempészetet, és hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani a polgári és katonai hatóságok közötti együttműködést és információ-megosztást. A globális megoldások keresése közepette szélesebb körű nemzetközi vitára van szükség olyan fórumokon, mint az ENSZ, a G7 és a G20, és testre szabott partnerségek szükségesek más országok és regionális testületek (pl. az Afrikai Unió és az ASEAN) részvételével.

A Bizottság és a főképviselő a tagállamokkal együttműködve dolgozik – az Európai Unióon kívüli országokkal és regionális szervezetekkel két- és többoldalú alapon – a tengerhajózási biztonságot érő fenyegetések és kockázatok mérséklésén és felszámolásán az Európai Unió tengerhajózási biztonsági stratégiája és regionális stratégiák (pl. a Guineai-öbölre, Afrika szarvára vonatkozó stratégiák) keretében, elsősorban a kiemelt területekkel kapcsolatos munka felgyorsításával¹⁷.

¹⁷ Ide tartoznak: koordinált megközelítés kialakítása a tengerhajózási biztonsággal kapcsolatos kérdésekben nemzetközi fórumokon (pl. ENSZ, G7 és G20) és magas szintű párbeszédeken keresztül; a tengeri területen az uniós regionális válaszok (például az Indiai-óceánon a kalóztámadások visszaszorítása céljából folytatott Atalanta művelet és a Földközi-tengeren a csempész- és emberkereskedő hálózatok

Az új Európai Határ- és Parti Őrségről szóló rendelet¹⁸, valamint az Európai Tengerészeti Biztonsági Ügynökségre (EMSA) és az Európai Halászati Ellenőrző Hivatalra (EFCA) vonatkozó rendeletek biztosítják a parti őrség feladatát ellátó tagállami hatóságokat támogató uniós ügynökségek közötti, valamint az európai tengeri medencékkel határos nem uniós országokkal való fokozottabb együttműködés alapját. Ez a munka a nemzeti parti őrségek közötti jobb együttműködésre is hangsúlyt fektet, többcélú kampányokat folytatva például a MARPOL-egyezmény alapján a jogellenes kibocsátás felderítése tárgyában¹⁹. Az együttműködés részeként a Frontex, az EMSA és az EFCA többcélú műveleteket végeznek – többek között halászati, határ- és migráció-ellenőrzési műveleteket – a Földközi-tenger középső részén. E tevékenységek kiegészítéseként az uniós katonai erők az embercsempészet elleni küzdelemben, a hajók védelmezésében, a kalóztevékenység elleni küzdelemben és a halászati tevékenység nyomon követésében is részt vesznek a SOPHIA és ATALANTA műveleten keresztül, a NATO-val is együttműködve feladataik teljesítésében.

- *A Bizottság és a főképvisező a tagállamokkal együttműködve, az Európai Unió tengerhajózási biztonsági stratégiájára építve dolgozik más országokkal együtt a tengerhajózási biztonságot érő fenyegetések és kockázatok mérséklésén és felszámolásán.*
- *A Bizottság és a főképvisező munkája arra irányul, hogy az EMSA bevonásával fokozza az ágazatközi tengerfelügyeleti információk tagállamok közötti és a nem uniós országokkal való cseréjét, támogatva többek között a közös tengerfelügyeleti információmegosztási környezet (CESA) végrehajtását, ily módon megkönnyítve a nemzetközi beavatkozást.*
- *A Bizottság felméri, hogyan kellene előmozdítani a tengerfelügyeleti környezet – mint például a CISE – interoperabilitását.*
- *A műholdas kommunikáció és adatelemzés terén történt technológiai fejlesztések, valamint a tengeri tevékenységek nyomon követését szolgáló meglévő rendszerek alapján a Bizottság – a főképvisezővel együtt – kísérleti projektet indít a jogellenes halászat világszerte történő nyomon követésére; e munka középpontjában a tengeri helyzetismeret szélesítése és a többi ágazatba való betekintés bővítésére irányuló lehetőségek állnak.*

3. AZ ÓCEÁNOK ÉS TENGEREK TERHELÉSÉNEK CSÖKKENTÉSE, ÉS A FENNTARTHATÓ KÉK GAZDASÁG FELTÉTELEINEK MEGTEREMTÉSE

Ahhoz, hogy az egészséges óceánokat mint a Föld egyik életfenntartó rendszerét és erőforrását megóvhassuk, az óceánpolitikai irányításnak hatékonyabbá kell válnia. Az uniós fellépés középpontjába az éghajlatváltozást és annak hatását, a tengeri szennyezést és eutrofizációt, a tengeri ökoszisztémák és a biológiai sokféleség megóvását, megőrzését és helyreállítását, valamint a tengeri erőforrások fenntartható hasznosítását kell állítani.

---

ellen folytatott EUNAVFOR MED Sophia művelet) erősítése és támogatása; és tengerhajózási biztonsági kapacitásépítés nem uniós országokkal és regionális szervezetekkel.

¹⁸ 2016/1624/EU rendelet az Európai Határ- és Parti Őrségről és az (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 863/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 2007/2004/EK tanácsi rendelet és a 2005/267/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről.

¹⁹ Nemzetközi egyezmény a hajókról történő szennyezés megelőzéséről; MARPOL 73/78.

6. intézkedés: A COP21-megállapodás végrehajtása és az éghajlatváltozás óceánokra, tengerpartokra és ökoszisztémákra gyakorolt káros hatásának enyhítése

A Bizottság arra törekszik, hogy megvédje a tengeri és parti ökoszisztémák szerepét az éghajlatváltozás hatásainak enyhítésében. A főképviselővel együtt széles körű politikai konszenzust kíván elérni azzal kapcsolatban, hogy – az éghajlatváltozással kapcsolatos tárgyalások és a vonatkozó környezetvédelmi nemzetközi szerződések keretében uniós és nemzetközi politikai szereplőkkel együttműködve – az óceánok természetes „kék karbon” funkcióját meg kell őrizni.

A Bizottság törekszik az óceánokkal kapcsolatos uniós szintű fellépés erősítésére, amely az éghajlatváltozásra vonatkozó Párizsi Megállapodás végrehajtására – például a hajózási ágazat kibocsátásának csökkentésére, a megújuló energiaforrások jövőbeli fejlesztésére – irányul. A főképviselő részvétele mellett a tagállamokkal és a nemzetközi partnerekkel együtt törekszik arra, hogy előmozdítsa, hogy a szóban forgó fellépés bekerüljön a Párizsi Megállapodás szerinti kötelezettségvállalásokat nyomon követő nemzeti eljárásokba. Ezenfelül a Bizottság támogatja nemzetközileg elfogadott cselekvési terv készítését, amely többek között az óceán felmelegedése, a tengerszint-emelkedés és a savasodás következményeivel foglalkozik. Ez a munka az Éghajlat-változási Kormányközi Testület ötödik értékelő jelentésére és az éghajlatváltozásra, az óceánokra és a krioszférára vonatkozó jövőbeli különjelentésére épül.

- *A Bizottság felgyorsítja a nemzetközi partnerekkel folytatott, a tengeri és parti ökoszisztémák védelmét és helyreállítását célzó együttes fellépésről való megállapodásra irányuló munkát.*
- *2020-ra a Bizottság a köz- és magánszféra közötti nemzetközi partnerségeket indít, amelyek célja a „zöld/kék infrastruktúra” helyreállítása, kiigazítása vagy kialakítása.*
- *A Bizottság a főképviselő részvétele mellett a tagállamokkal és a nemzetközi partnerekkel együtt törekszik arra, hogy előmozdítsa, hogy az óceánokkal kapcsolatos fellépés bekerüljön a Párizsi Megállapodás keretében tett kötelezettségvállalásokat nyomon követő nemzeti eljárásokba. Az aktuális állás bemutatható a Párizsi Megállapodásban meghatározott globális helyzetfelmérésben.*
- *A Bizottság nemzetközi fellépést javasol, amely többek között az óceánok felmelegedése, a tengerszint-emelkedés és a savasodás következményeinek nyomon követésére irányul. A nemzetközi partnerekkel való kapcsolattartáshoz a zöld diplomáciai hálózatot használják majd.*

7. intézkedés: A jogellenes halászat elleni küzdelem és az óceánban található élelmiszer-forrásokkal való fenntartható gazdálkodás erősítése világszerte

A jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni világméretű küzdelem az EU egyik prioritása. Világszerte a halfogások legalább 15 %-a, ami évente 8–19 milliárd EUR értéket képvisel, jogellenes. Az EU együttműködik más országokkal annak

érdekében, hogy kezdeményezzék halászati gazdálkodási rendszereik strukturális reformját. A cél e fellépés megerősítése a következő 5 évben. A Bizottság különösen a multilaterális fellépés erősítésére törekszik a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat megfékezésével kapcsolatban, amit a jogellenes gyakorlatot folytató hajók és személyek nyomon követését és azonosítását lehetővé tevő eszközök megerősítésével, valamint a legfontosabb nemzetközi ügynökségek, mint például az Interpol szerepének növelésével kíván elérni.

Az EU a nemzetközi partnerekkel együtt törekszik arra, hogy támogassa a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat kezelését szolgáló technikai és igazgatási kapacitás kiépítését, előmozdítsa az ügynökségek közötti együttműködést és felmérje e gyakorlatok negatív társadalmi következményeit.

- *A Bizottság a jelenlegi rendszerek javításával és azzal erősíti a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászattal kapcsolatos fellépést, hogy támogatja a tagállamokat – elektronikus eszközök fejlesztése révén – hatékony kontrollok biztosításában.*
- *A Bizottság a főképviselő részvétele mellett együttműködik harmadik országokkal többek között a kapacitásépítéssel és az Európai Halászati Ellenőrző Hivatallal való partnerséggel kapcsolatban, a kikötő szerinti államok intézkedéseiről szóló megállapodás végrehajtását is beleértve.*
- *A Bizottság és a főképviselő a rendelkezésre álló uniós fejlesztési források felhasználásával támogatja azokat a fellépéseket, amelyek hozzájárulnak a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelemhez.*
- *A Bizottság kétoldalú párbeszédiken és a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatról szóló rendelet szerinti hivatalos eljárásokon (előzetes azonosítási, azonosítási és listára vételi eljárás) keresztül együttműködik a nem uniós országokkal.*
- *A Bizottság és a főképviselő kétoldalú párbeszédék során, valamint regionális és nemzetközi fórumokon foglalkozik a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászattal kapcsolatos kihívásokkal, köztük a kényszermunkával és más, emberi jogokat sértő munkavállalási formákkal.*
- *Az EU előmozdítja a multilaterális fellépést, beleértve a következőket:*
  - *globális flottanyilvántartás létrehozása;*
  - *egyedi hajóazonosító (IMO-szám) kiosztása a kereskedelmi célú halászhajóknak;*
  - *iránymutatás elfogadása a fogási dokumentációs rendszerek kialakítására és megvalósítására vonatkozóan (globális fogási tanúsítvány); és*
  - *az Interpol szerepének erősítése a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelem terén.*
- *A Bizottság a külső vizeken halászó flották fenntartható kezeléséről szóló rendeletjavaslattal²⁰összhangban megerősíti az EU külső halászflojtájának felügyeletét a flotta tevékenységi területén.*

---

²⁰ COM(2015) 636 final.

8. intézkedés: A káros halászati támogatások tiltása

A túlhalászáshoz, túlzott kapacitáshoz és jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászathoz hozzájáruló halászati támogatások már régóta nemzetközi aggodalomra adnak okot. A fenntartható fejlődéssel foglalkozó 2002. és 2012. évi csúcstalálkozók is felhívták az országokat arra, hogy vessenek véget az ilyen támogatások nyújtásának. A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend már kijelölt egy határidőt (2020) a szóban forgó támogatások leállítására.

Támogatjuk a világ halászflojtái túlzott kapacitásának megfékezésére és a halászflojták általi túlhalászás megszüntetésére, valamint a káros támogatások betiltására irányuló nemzetközi erőfeszítéseket. Ez a túlzott kapacitáshoz, túlhalászáshoz és a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászathoz hozzájáruló támogatások tiltásával kapcsolatos WTO-tárgyalásokat is segíteni fogja.

- *Az EU aktívan bekapcsolódik a túlzott kapacitáshoz, a túlhalászáshoz és a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászathoz hozzájáruló támogatások 2020-ig történő betiltását célzó, a WTO-ban folyó többoldalú tárgyalásokba.*

9. intézkedés: A tengeri hulladék és a „műanyagtenger” elleni küzdelem

A tengeri hulladék súlyos fenyegetést jelent óceánjainkra nézve. A Bizottság már lépéseket tett annak érdekében, hogy ezt a veszélyt a forrásánál kezelje, és jelentősen meg fogja erősíteni ezt a fellépést.

Intézkedéseket javasol a termékéletrajzban a hulladék keletkezésének minimalizálására – az anyag kiválasztásától, a terméktervezéstől, a gyártástól a fogyasztáson és az újrafeldolgozáson át egészen az ártalmatlanításig.

A körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv keretében az EU 2017-ig a műanyagokkal kapcsolatos stratégiára tesz javaslatot, amelyben olyan kérdésekkel foglalkozik, mint például az újrafeldolgozhatóság, a biológiai lebonthatóság, a veszélyes anyagok jelenléte egyes műanyagokban és a tengeri hulladék – mely jelenségeknek a műanyag környezetbe való beszivárgása elleni küzdelem egyértelműen a nemzetközi elemét alkotja. Mindez hozzájárul ahhoz, hogy 2020-ig a partokon előforduló hulladék és az elhagyott halászeszközök mennyisége legalább 30 %-kal csökkenjen. Emellett segíti a tengeri környezetbe bekerült mikroműanyagok mennyiségének visszaszorítását, szükség esetén a termékekben való felhasználásuk korlátozását is ideértve.

Másfelől ez hozzájárul a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend végrehajtásához. A stratégia elismeri a probléma globális jellegét és a kollektív fellépés szükségességét – a többoldalú környezetvédelmi megállapodások összefüggésében is. Mérlegeli az EU külső tevékenységének keretében a tengeri hulladék elleni küzdelem és a fejlesztési támogatás racionalizálásának lehetőségeit annak érdekében, hogy megfékezze a műanyag hulladék beömlését a világ óceánjaiba, és – amennyiben környezetvédelmi szempontból indokolt és technikailag megvalósítható – részt vegyen jól összehangolt hulladék-eltávolítási akciókban.

- *A Bizottság a körforgásos gazdaságra vonatkozó stratégiája részeként 2017-ben a műanyagokkal kapcsolatos stratégiára tesz javaslatot, amelyben a tengeri*

hulladék mellett olyan kérdésekkel foglalkozik, mint például az újrafeldolgozhatóság és a biológiai lebonthatóság.

- *A Bizottság a kikötői befogadólétesítményekre vonatkozó irányelv²¹ felülvizsgálatán, valamint szükség esetén a halászati tevékenységgel és az akvakultúrával kapcsolatos kiegészítő fellépésen keresztül a tengeri hulladék tengeri forrásaival, köztük a szállítási és halászati tevékenységgel foglalkozik.*
- *A Bizottság az ENSZ Környezetvédelmi Közgyűlése kérésének megfelelően közreműködik a tengeri műanyag hulladék és mikroműanyagok elleni küzdelemre irányuló nemzetközi, regionális és szubregionális irányítási stratégiák és megközelítések értékelésében.*
- *A Bizottság az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból pénzügyi támogatást nyújt a tengeri hulladék gyűjtésére és az Uniót körülvevő tengereken a hulladék koncentrációjával kapcsolatos adatokra vonatkozó kapacitás javításához.*
- *A Bizottság javasolja a tengeri hulladékkal foglalkozó intézményi keret erősítéséhez, például a nemzetközi erőfeszítések megfelelőbb koordinálásán, a G7 tengeri hulladék elleni küzdelemmel foglalkozó tervén és a tengeri hulladékkal kapcsolatos globális partnerségen keresztül.*
- *A Bizottság a tengeri hulladékkal kapcsolatos cselekvési tervek előmozdításával – amelyek középpontjában az Európát körülvevő tengereket érintő regionális tengeri egyezmények állnak – nyomon követi a globális és regionális kötelezettségvállalásokat.*

10. intézkedés: A tengeri területrendezés előmozdítása globális szinten

Az óceánok fenntartható hasznosítása és biodiverzitásuk, a vonatkozó fenntartható fejlesztési célok elérését is beleértve, az emberi felhasználás megfelelő tervezésétől és irányításától függ – a nemzeti joghatóságokon belül és kívül eső területeken egyaránt. A tengeri területrendezés biztosíthatja a tengerhasználat hatékony szervezését a tengeri területen belül, a védett tengeri területek kijelölését, irányítását és hálózatának létrehozását is beleértve²². A tengeri területrendezés megkezdése világszerte egyre inkább terjed, és az elmúlt évtizedben jelentős mennyiségű tapasztalat és bevált gyakorlat halmozódott fel ezen a területen.

2017-ben a Bizottság az összes érintett szereplővel együtt megkezdi nemzetközileg elfogadott iránymutatásokra vonatkozó javaslatok kidolgozását a tengeri területrendezés és a kapcsolódó eljárások partnerországok általi és nemzetközi szinten – különösen az ENSZ-ben – történő hasznosításának előmozdítása érdekében.

- *A Bizottság 2017-ben megkezdi a tengeri területrendezéssel kapcsolatos nemzetközi iránymutatás javaslatainak kidolgozását.*

²¹ A hajókon keletkező hulladék és a rakománymaradványok fogadására alkalmas kikötői létesítményekről szóló, 2000. november 27-i 2000/59/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv.

²² Az EU tengeri területrendezésre vonatkozó 2014. évi irányelve, a tengeri területrendezéssel kapcsolatos uniós megközelítésről szóló 2008-as közlemény és a tengeri területrendezésre vonatkozó UNESCO iránymutatás számos olyan elemet meghatározott, amelyek a tengeri területrendezés fejlődését támogatják.

11. intézkedés: A tengeri és parti területek 10 %-ának megőrzésére és a védett tengeri területekkel való hatékony gazdálkodás előmozdítására vonatkozó globális cél elérése

A tengeri biológiai sokféleség jelenleg riasztó helyzetben van. Az elmúlt 30 évben a trópusi zátonyokról a zátonyt felépítő korallak több mint fele lemállott. Jelenleg a tengerek és óceánok csupán 3,4 %-a védett tengeri terület, ami jelentősen alatta marad a 2020-ra globálisan elfogadott 10 %-os megőrzési célnak. A tengeri ökoszisztémák helyreállítása és védelme környezetvédelmi és gazdasági előnyökkel is járna. A védett tengeri területek nagyságának 30 %-ra való növelése 2015 és 2050 között 920 milliárd USD hasznot termelhetne²³.

Különböző szervezetek és fórumok dolgoznak – saját hatáskörük szerint – különféle területalapú gazdálkodási eszközök kialakításán²⁴. A védett tengeri területek azonban csak akkor hatékonyak, ha jól gazdálkodnak velük, és ökológiailag koherens hálózatot alkotnak. A velük való gazdálkodáshoz megfelelő tervezés, valamint humán és pénzügyi erőforrások szükségesek.

A Bizottság a bevált gyakorlatok cseréjének előmozdításával és a koherens hálózatok érdekében tett erőfeszítések támogatásával hozzájárul a védett tengeri területek hatékonyságához az egész világon. A Bizottság emellett ösztönzi a regionális és nemzetközi együttműködést a védett tengeri területekre vonatkozó hosszú távú, fenntartható finanszírozási mechanizmusok kialakítása érdekében²⁵.

Az ENSZ Tengerjogi Egyezményének keretében a nemzeti joghatóságon kívül eső területek megőrzésére és fenntartható hasznosítására vonatkozó új végrehajtási megállapodás segítené a globális 10 %-os megőrzési cél elérését, és a nyílt tengereken a védett tengeri területek nagyságának jelentős növelését.

- *A Bizottság a bevált gyakorlatok cseréjének előmozdításával és a koherens hálózatok érdekében tett erőfeszítések támogatásával hozzájárul a védett tengeri területek hatékonyságához és bővítéséhez az egész világon.*
- *A Bizottság emellett ösztönzi a regionális és nemzetközi együttműködést a védett tengeri területekre vonatkozó hosszú távú, fenntartható finanszírozási mechanizmusok kialakítása érdekében.*
- *A Bizottság a védett tengeri területekre vonatkozó ikerintézményi projektet valósít meg, amely megkönnyíti a bevált gyakorlatok cseréjét az európai, afrikai, észak- és dél-amerikai atlanti-óceáni védett tengeri területek között, és a kapacitásépítést ezeken a területeken.*
- *A Bizottság finanszírozási lehetőségeket nyújt a Horizont 2020 és a LIFE programok keretében a védett tengeri területek létrehozásához elengedhetetlen tengerkutatáshoz, és felveszi a kapcsolatot a nemzetközi partnerekkel.*

²³ OECD. (2016), The Ocean Economy in 2030, OECD Publishing, Párizs.

²⁴ A regionális halászati gazdálkodási szervezetek, a védett tengeri területekre vonatkozó regionális tengeri egyezmények (Egyezmény az Atlanti-óceán északkeleti körzete tengeri környezetének védelméről – OSPAR-egyezmény), a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet a különösen érzékeny tengeri területekkel kapcsolatban; a nemzeti joghatóságon kívül eső területeken a védett tengeri területekkel kapcsolatos megbeszélések a BBNJ-tárgyalások (azaz a nemzeti joghatóságon kívüli területeken a tengeri biológiai sokféleség megőrzésével kapcsolatos tárgyalások) részét képezik.

²⁵ Például uniós finanszírozású projekteken, köztük a védett tengeri területekkel kapcsolatos transzatlanti együttműködésre vonatkozó kísérleti EP-projekten keresztül.

4. A NEMZETKÖZI ÓCEÁNKUTATÁS ÉS ADATGYŰJTÉS ERŐSÍTÉSE

Az óceánokkal kapcsolatos alapos tudományos ismeretek döntő fontosságúak a legtöbb felsorolt intézkedés sikeres megvalósításához, és az erőforrások fenntartható módon való felhasználásának biztosításához. Ehhez viszont jelentős befektetésre van szükség eszközök és felszerelés tekintetében. A társadalom számára a befektetés akkor a leghasznosabb, ha az ismereteket és az adatokat meg is osztják.

Az EU és tagállamai komoly tapasztalattal rendelkeznek a tengerkutatás és tengerhasznosítási célú kutatás finanszírozásában, valamint az adatok elérhetőségének és interoperabilitásának javításában. A nemzetközi partnerekkel való együttműködés, az erőforrások együttes hasznosítását is beleértve, az óceánokkal való hatékony gazdálkodáshoz szükséges tudásbázis biztosításához szükséges következő lépés.

12. intézkedés: Az óceánok megfigyelésére, az óceánokkal kapcsolatos adatok és beszámolók felhasználására vonatkozó koherens uniós stratégia

Az európai tengeri megfigyelési és adathálózat (EMODnet) segítségével a kutatók, a hatóságok, az üzleti szféra és a civil társadalom több mint 100 tengerkutatási szerv adatait és adattermékeit keresheti, tekintheti meg, töltheti le és használhatja fel az Európát övező tengerek batimetriájáról, geológiájáról, élőhelyeiről, fizikájáról, kémiaiájáról és élővilágáról.

Az EU és a nemzetközi partnerek munkájának összehangolása számottevően erősítené az óceánpolitikai irányítás alapját képező ismereteket, például azzal, hogy jelentősen megerősíti a természeti tőke és az ökoszisztéma-szolgáltatások integrált számlarendszerét, amely – az Európai Környezetvédelmi Ügynökséggel és nemzetközi partnerekkel együttműködve – jelenleg fejlesztés alatt áll.

- *A Bizottság az EMODnetre építve – a G7 cukubai kommunikációjával²⁶ összhangban – 2018-ban javaslatot tesz egy koherens óceánmegfigyelési stratégiára. Értékeli, hogy az óceánmegfigyelési hálózatok megfelelnek-e a kitűzött céloknak, és elemzi fejlesztésük gazdasági, környezetvédelmi és társadalmi hasznát.*
- *E 2018-ra tervezett jelentés keretében a Bizottság javaslatot tesz arra, hogyan lehetne összehangolni az EMODnetet más nemzeti vagy regionális tengeriadatgyűjtési törekvésekkel annak érdekében, hogy létrehozzanak egy nemzetközi tengeriadat-hálózatot, és nyílt hozzáférést biztosítsanak ezekhez az adatokhoz.*

13. intézkedés: A „kék” tudományba való befektetés és az innováció erősítése

Az EU és tagállamai évente mintegy 2 milliárd EUR-t költenek tengerkutatásra. Több mint 260 millió EUR forrása a Horizont 2020 kutatási és innovációs program. Fontosnak tartjuk, hogy továbbra is ilyen ambiciózus célokat tartsunk fenn. Az egyik „kék növekedésre” összpontosító terület az ágazatokon átívelő tengerkutatásra és tengerhasznosítási célú kutatásra irányul, valamint támogatja az óceánokkal összefüggő politikákat, ideértve a halászatot, a tengeri energiát és a tengeri szállítást is.

²⁶ <http://www.japan.go.jp/g7/userdata/common/data/20160517communique.pdf>

A tagállamok egyre fokozottabban összehangolják vagy integrálják kutatási programjaikat annak érdekében, hogy a közös problémákat uniós szinten (például az „Egészséges és termékeny tengerek és óceánok” közös programozási kezdeményezésen, a fekete-tengeri horizont és az EMBLAS projekteken keresztül) és a tengermedence szintjén (például a balti-tengeri BONUS és a földközi-tengeri BLUEMED kezdeményezéseken keresztül) kezeljék.

- *Az európai tudományosadat-felhő kezdeményezés²⁷ keretében a Bizottság „kék tudományosadat-felhő kísérleti programot” indít, és továbbra is beruház a tengerkutatásba és az innovációba.*
- *A Bizottság a G7 partnerekkel együtt törekszik arra, hogy előmozdítsa a G7 „Az óceánok jövője” elnevezésű új kezdeményezését, amely az óceánok és tengerek kutatásának és megfigyelésének javítását célozza.*

14. intézkedés: Nemzetközi óceánkutatás, innovációs és tudományos partnerségek

Az EU-ban zajló óceánkutatásnak és az óceánokkal kapcsolatos tudományos munkának jelentős előnye származhat az Unión kívüli intézményekkel folytatott együttműködésből. Az EU, az USA és Kanada között az atlanti-óceáni kutatási együttműködésre vonatkozóan 2013-ban létrejött galwayi nyilatkozat döntő előrelépés volt e tekintetben. A Bizottság folytatja a galwayi nyilatkozat végrehajtását.

Az innovációhoz és a versenyképességhez szükséges képességek fejlesztése érdekében a Bizottság továbbra is támogatja a tengeri technológiára vonatkozó, az ágazat által irányított partnerséget – a készségekkel kapcsolatos ágazati együttműködésre vonatkozó tervezettel összefüggésben.

A tengerekkel kapcsolatos tudomány és technológia területén megvalósuló fokozottabb nemzetközi együttműködés elősegítésére vonatkozó OECD-ajánlást követve a Bizottság feltárja olyan nemzetközi hálózatok létrehozásának lehetőségeit, amelyek célja a meglévő eszközökhöz illeszkedő innovatív tengerhasznosítási technológiákkal kapcsolatos tapasztalatok cseréje.

- *A Bizottság a meglévő tudományos és technológiai megállapodások alapján tengerkutatási és tudományos partnerségeket alakít ki a kiemelt partnerekkel, köztük adott esetben óceáni partnerségeket és világméretű szövetségeket, amelyekben a Bizottság tag (ilyen például a Belmonti Fórum vagy a Földmegfigyelési Csoport).*
- *A Bizottság az Atlanti-óceán déli részén a kiemelt szereplőkkel való fokozott tengeri együttműködési keret elősegítésével megerősíti az atlanti-óceáni kutatási szövetséggel kapcsolatos munkáját.*
- *A Bizottság továbbra is törekszik arra, hogy a dél-mediterrán országokat bevonja a BLUEMED kezdeményezésbe. Emellett – a fekete-tengeri szinergia keretében – megerősíti a Fekete-tengerrel kapcsolatos tudományos, kutatási és innovációs részvételét.*

²⁷ Az „Európai digitális egységes piaci stratégia” című közlemény (COM(2015) 192, 2015.5.6.).

5. KÖVETKEZTETÉS

Az EU-nak jelentős felelőssége van az óceánokért és tengerekért. Fontos szerepet tölt be mint a fenntartható fejlődés védelmezője, az óceánpolitikai irányítási keret globális szereplője és az óceáni erőforrások felhasználója. Az EU-nak fel kell gyorsítania erőfeszítéseit annak biztosítása érdekében, hogy az óceánok biztonságosak, védettek, tiszták legyenek, és fenntarthatóan gazdálkodjanak velük – a jelen és a jövő generációk javára.

A Bizottság és a főképviselő elkötelezettek az óceánpolitikai irányítás tökéletesítése iránt, a fenti kiemelt területeket a középpontba állítva. Ennek során előmozdítják azon uniós politikák és stratégiák közötti szinergiákat, amelyek – például a tengerhajózási biztonság növelése és a fenntartható fejlődés előnyben részesítése útján – segíthetik a megfelelőbb óceánpolitikai irányítást.

Kapcsolatot alakítanak ki a tagállamokkal, nemzetközi szervezetekkel és partnerekkel, regionális szervezetekkel és érdekelt felekkel a tervezett fellépések előmozdítása, valamint a nemzetközi óceánpolitikai irányítás erősítése mikéntjének feltárása céljából. A Bizottság a főképviselő részvétele mellett létrehozza az érdekelt felek uniós fórumát, amely a világ óceánjaival és tengereivel foglalkozik. Támogatja a jelen kezdeményezés nyomán követését, és rendszeres párbeszédet alakít ki az Uniónak a nemzetközi óceánpolitikai irányítás javítására irányuló erőfeszítéseivel kapcsolatban. A fórum 2017-ben tartja első ülését.

A Bizottság és a főképviselő rendszeres időközönként, először e közlemény elfogadásától számított két éven belül beszámol a fenti intézkedésekkel kapcsolatos előrehaladásról.